

"Je kunt het je moeilijk voorstellen, maar deze fletse lap met scheuren en gaten is ooit een prachtige jurk geweest. Ik haal alleen het bestikte bovenstukje van de japon uit de doos. Daar zit ook nog de rok en de anderhalve meter sleep in, maar die laat ik erin om verdere beschadigingen te voorkomen.

Door het zilverachtige borduursel, lieflijke kant en de dikke zijde, moet het effect van de japon sprookjesachtig zijn geweest. Nu lijkt het door al die scheuren alsof iemand driftig met een mes in de weer is geweest. Ook bij het fijne roze kant is al het mooie ervan af. Het ziet er groezelig grijs uit.

Dat de jurk er zo slecht uitziet is voor een deel te wijten aan jarenlange tentoonstellingen en aan de schadelijke invloed van stof en licht. Maar de grootste boosdoener is het materiaal zelf. De zijde is namelijk behoorlijk verzaamd met metaalzouten. Dat was eind vorige en begin deze eeuw zeer gebruikelijk. Zijde werd per gewicht verhandeld. Door flink wat metaalzouten toe te voegen, werd de stof drie tot vier keer zo zwaar. Dat leverde meer geld op. Bovendien waren jurken van dit materiaal dé modetrend van de negentiende eeuw.

Vrouwen hielden van deze prachtig glanzende stof, die tijdens het lopen een ruisend, knisperend geluid gaf. Maar verzwaarde zijde heeft als nadeel dat het niet lang meegaat. Door al die metaalzouten worden de vezels helemaal kapot gedrukt zodat de zijde snel scheurt.

Dat was in die tijd ook al wel bekend. Sommige stoffen waren zo verzwaard en zwak dat ze in het magazijn al uit elkaar vielen. Maar de schoonheid van de stof woog ruimschoots op tegen de korte levensduur.

Mevrouw van Loon-Egidius was lyrisch over haar prachtige jurk. In haar bewaard gebleven dagboek las ik dat ze in 1900 met haar man naar Parijs gaat en daar de japon bestelt. Zij noemt haar nieuwe aanwinst "werkelijk een chef d'oeuvre". Zij kocht hem voor het huwelijk van koningin *Wilhelmina* met prins Hendrik

"De schoonheid van de stof woog

ruimschoots op tegen de korte levensduur."

Suzan Meijer, textielrestaurator bij

het Amsterdamse Rijksmuseum,

over de roze zijden japon die

Mevrouw van Loon-Egidius (1865 -1945)

uit Amsterdam droeg tijdens het huwelijk

in 1901 van koningin *Wilhelmina*

en prins Hendrik.

Werkelijk een *chef*

in 1901. Uit hoofde van haar functie als *Dame du Palais*, mocht ze bij het huwelijk van Koningin *Wilhelmina* aanwezig zijn; *Dame du Palais* was een erebaan en hield onder meer in dat zij de koningin moest vertegenwoordigen als deze niet in Amsterdam was. Het was intrigerend om via de dagboekantekeningen meer over de draagster van de japon te weten te komen. Vooral haar kritische opmerkingen over de bruidskleding van *Wilhelmina* waren erg aardig om te lezen. Zij was van mening dat de koningin beter voor zwaar wit satijn had kunnen kiezen in plaats van voor zilverstof omdat dat haar minder goed stond. Voor die tijd was dat een behoorlijk brutale opmerking."

Tekst: Petra Wolhuis.

Fotografie: Lenny Oosterwijk.

De jurk is onderdeel van de tentoonstelling

'De tand des tijds - verval en behoud van textiel',

die nog tot 21 maart 1999 is te zien in het

Rijksmuseum: Stadhouderskade 42, Amsterdam.

Tel. 020 673 21 21.

